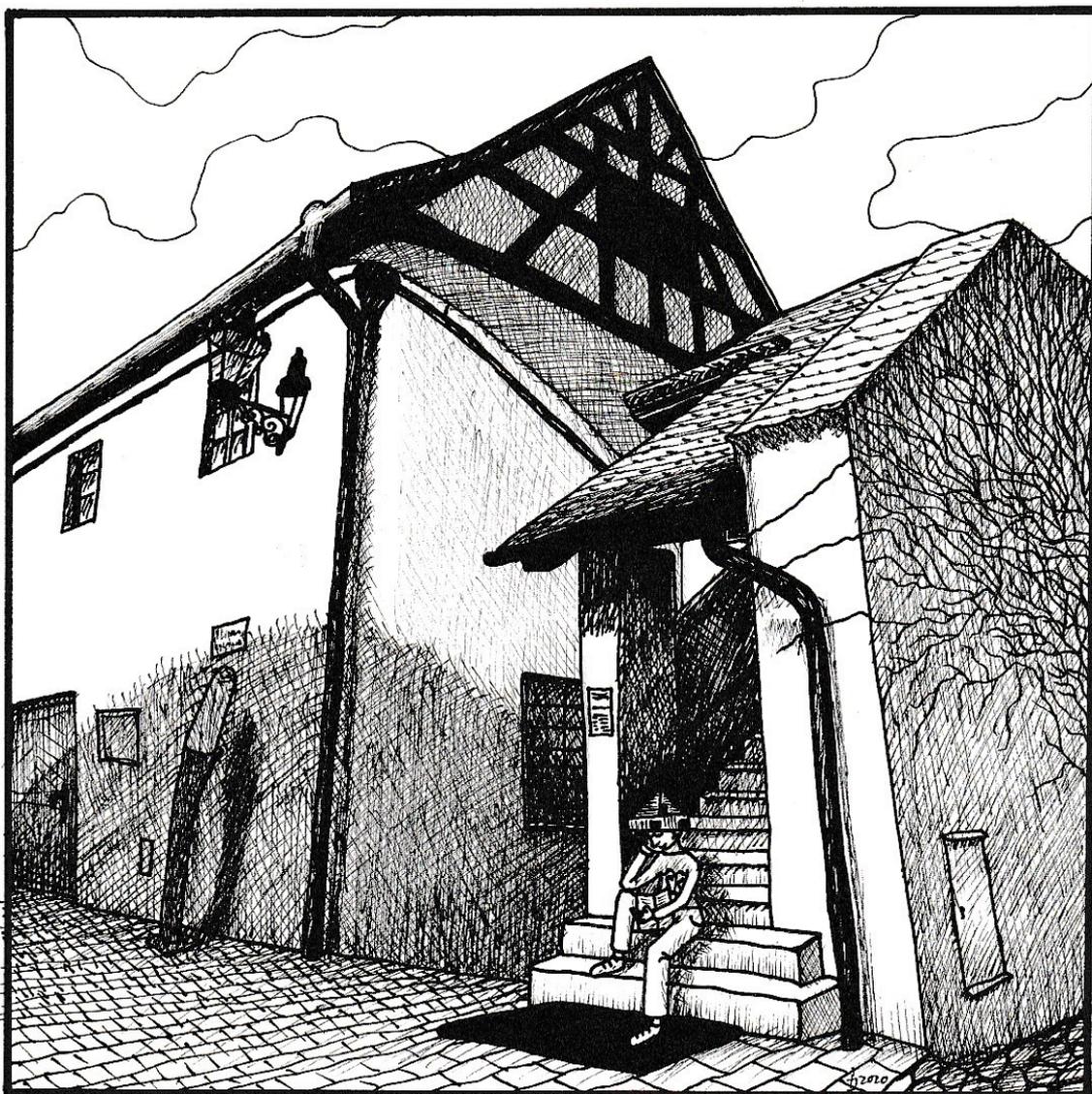

ŠMIDINGEROVA KNIHOVNA STRAKONICE, ODDĚLENÍ PRO DĚTI
ČASOPIS PRO DĚTI I JEJICH RODIČE

Z OBSAHU ČÍSLA:

- Anketa: Výlety, Zapomínání
- Vybráno z knihovního fondu
- Kuchařské okénko
- Malý vynálezce
- Z činnosti knihovny
- Zábavné a literární okénko
- Test, angličtina, tip na výlet
- Příloha: PEXESO

Kamarád vás vítá

Cestovatel

Na začátku října
vrátil jsem se z Říma
chvíli jsem se tady hřál
moc jsem se tu neohřál

V polovině měsíce
už jsem zase v Africe
byl jsem tam už tisíckrát
a mám to tam stále rád

Až na konci prosince
stihnu ty své Japonce
pěkně si tam užiju
celý měsíc v Tokiu

V novém roce v Bratislavě
zastavím se na výstavě
koupím si tam novou tašku
a odjedu na Aljašku

Potká mě tam štěstíčko
najdu v zemi zlatíčko
za něj budu na Havaji
celé jaro jako v ráji

Potom v Moskvě potkám Rusa
a v půlce léta budu v USA
pořád lítat v jednom kole
padnu někde vprostřed pole

Natrhám si vlčí máky
sjedu mezi Eskymáky
prohlédnu si místní hrad
a navštívím Bělehrad

Až se vrátím z Bělehradu
tak přijdu k vám na zahradu
a políbím rodnou zem
že konečně doma jsem

*Lukáš Pavlásek: Jestli počkáš trochu dýl,
tak sem přijde krokodýl*

Anketa

- 1) **Napiš nám o svém nějakém krásném výletu, buď s rodiči, nebo se školou, či kamarády, a co se vám tam zajímavého přihodilo.**

Jednou jsem byla s tátou, jeho přítelkyní a sestrou v Plzni. Tam jsme šli do ZOO a pak jsme šli na zmrzlinu. A tam jsme si všimli, že nám někdo chybí. Chyběla moje sestra. Hledali jsme ji u vchodu do ZOO, u zmrzliny. A potom jsme ji našli na záchodech. Před ZOO.

Karolína, 11 let

Nebyl to ani tak výlet, jako lyžařský zájezd. Moc jsme si to užili, ti, co lyžovat neuměli, se to naučili a vyrovnali se i ostatním. Jen jsme měli takový problém... neustále jsme zamykali své spolubydlící na pokoji. Byli to pořád ti samí, a ačkoli jsme se jim moc omlouvali, moc se jim to nelíbilo... Dnes na náš lyžák ale rádi vzpomínáme.

Johana, 13 let

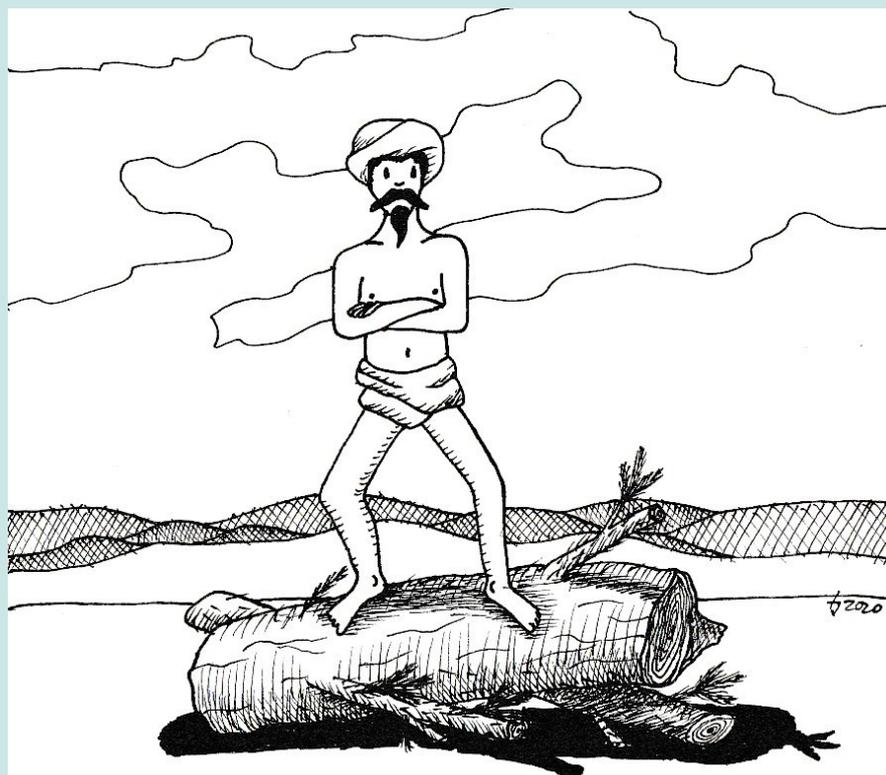
Když jsem byla malá, tak jsme byli s rodinou na dovolené v Itálii. Jeden den k večeru jsme šli na procházku po náměstí ve městě Grado, kde jsme se rozdělili. Já jsem šla s mamkou a babičkou, a děda, tatínek a brácha šli spolu. Najednou jsem si vzpomněla, že mám v kočárku pro bráchu hračku a chtěla jsem si pro ni dojít. Tak jsem to oznámila mamce. Jenže mamka mě neslyšela, protože byla zabraná do rozhovoru s babičkou. Začala jsem hledat tatínka s dědou, ale nikde jsem je nenašla. A tak jsem se chtěla vrátit zpátky k mamce, jenomže jsem ji nenašla. A v tu chvíli mi to došlo, ztratila jsem se. Naštěstí po pár minutách se pro mne rodiče vrátili a našli mě. Ani nevíte, jak se mi ulevilo. Nakonec všechno dobře dopadlo, a od té doby vím, že se mám držet u maminky. Takže děti, když vám maminky říkají, že se máte držet u nich, tak je poslechněte, aby se vám nepřihodilo to co mně.

Eliška, 17 let

Minulý rok o jarních prázdninách jsme byli s mojí rodinou v Semicích, v Píseckých horách. Už byl březen a já s mými malými sestrami a našimi příbuznými (byl to jejich nápad) jsme šli bosky. Přes cestu byly vyvrácené stromy a my jsme je bez těch bot museli přelézt. To jehličí strašně píchalo do chodidel. Celý tento výlet ale byl moc krásný.

Sára, 13 let

Dovolená pro fakíra v českých lesích

Se školou jsme byli v Praze a šli jsme do České televize a tam jsme se koukali na natáčení Kouzelné školky. S rodinou a jednou kamarádkou jsme byli v Praze a šli jsme do Jump arény a já jsem se na trampolíně naučila salto.

Denisa, 8 let

Byla jsem s babičkou a bratrancem v Techmanii v Plzni. Sice jsem měla zlomenou ruku, ale velmi jsme si to užili.

Agáta, 8 let

S rodinou a kamarády jsme byli v Tatrách na Slovensku. Byli jsme tam na sedm dní a jeden den jsme viděli, jak záchranný vrtulník zachraňuje člověka, kterému se něco stalo, nejspíše při pádu ze skály.

Lucka, 9 let

O letošních jarních prázdninách jela naše rodina na lyže do Itálie. Hned jak jsme přijeli, začalo být toho večera mé sestře špatně, takže nelyžovala. Nakonec, asi po dvou dnech bez lyžování, s ní jel táta k doktorovi. Dostala antibiotika na čtyři dny. Jenže ještě toho večera onemocněl taky táta. Nakonec sestera lyžovala dva dny. Táta lyžoval jen jeden den.

Marika, 12 let

*Probo'já jsem doma a nesporduji.
Vyjde se nasdejno!*

Byla jsem s rodiči v Praze v Motýlím domu Papilionia. Všude kolem nás poletovali motýli a někdy si na nás sedli. Byl to úžasný zážitek.

Elena, 14 let

Byli jsme se školou na výletě v Praze a já narazila do každé lampy nebo značky.

Nela, 12 let

2) **Napiš nám, jak jsi na něco zapomněl(-a) a co z toho bylo za legraci nebo za trápení.**

Jednou jsem šla vyvenčit psa, fenku a ona mi utekla. Strašně jsem se o ni bála. Potom jsem šla do obchodu a ona čekala před vchodem do naší bytovky.

Karolína, 11 let

Stalo se to na lyžařském zájezdu. Zapomněla jsem mého spolužáka na pokoji! Uprostřed večerní porady jsem si na něj vzpomněla a museli jsme ho jít osvobodit.

Johana, 13 let

Mně se asi nikdy nestalo, že bych na něco zapomněla a byla by z toho legrace nebo trápení. Pokud se tedy nepočítá jeden domácí úkol z fyziky, za který mi dal pan učitel pětku. Ale potom jsem si to stejně opravila.

Sára, 13 let

Nebudu vyprávět, co jsem konkrétně zapomněla já, ale budu vyprávět, co jsme zapomněli jako celá rodina... Jednou, když můj brácha byl ještě malinkatý, jsme se s rodinou rozhodli, že si uděláme výlet do ZOO. Všichni jsme si mysleli, že kočárek pro brácha je v kufru od auta, ale když jsme přijeli na místo, čekalo nás nemilé zjištění. Tatínek otevřel kufr a všichni jsme zalapali po dechu. Kufr byl prázdný. Kočárek nikde, a protože brácha byl malinký a ještě neuměl chodit, tak jsme se rozhodli, že pojedeme zpátky domů. Takže nakonec se žádný výlet nekonal, ale i přesto jsme se s rodinkou nasmáli.

Eliška, 17 let

Zapomínám čip do školy na odemykání své skříňky a na to, když si chci čipnout v jídelně. Máme z toho legraci.

Denisa, 8 let

Jednou jsem šla do školy a měla jsem s sebou peněženku (alespoň jsem si to myslela). Mělo tam být cca 400 Kč, proto jsem se také při češtině málem „zbláznila“, když jsem zjistila, že ji nemám. Byla to již čtvrtá hodina, a tak jsem obcházela učebny, kde jsem ten den byla – neúspěch. Když jsem ten den přišla s kamarádkou o polední přestávce domů, hodně jsem se udivila, protože jsem zjistila, že je peněženka celou tu dobu na stole.

Marika, 12 let

Zapomněla jsem knížku na čtenářský kroužek, ale nakonec mi kamarádka knížku půjčila.

Agáta, 8 let

Jednou jsme se ségrou chtěly napustit vodu do umyvadla, aby bylo alespoň z půlky plné, ale pak jsme na to obě zapomněly a umyvadlo přeteklo a málem jsme vytopily byt. Nejdříve jsme z toho měly obavy, co se bude dít, ale teď z toho máme pouze srandu.

Lucka, 9 let

Jednou jsem zapomněla zavřít dvířka od klece křečkovi a on utekl. Hledali jsme ho všude. Nakonec jsme ho našli na ledničce, nějak se mu povedlo vyšplhat nahoru. Potom jsme si dělali srandu, že máme doma křečka akrobata.

Elena, 14 let

Byla jsem vyvenčit psy a nechala jsem klíče doma. Tak jsem půl hodiny s nimi venku čekala, až někdo přijde domů.

Nela, 12 let

Vybráno z knihovního fondu

Nejen lidé cestují, ale i některá zvířata:

ZEBRA

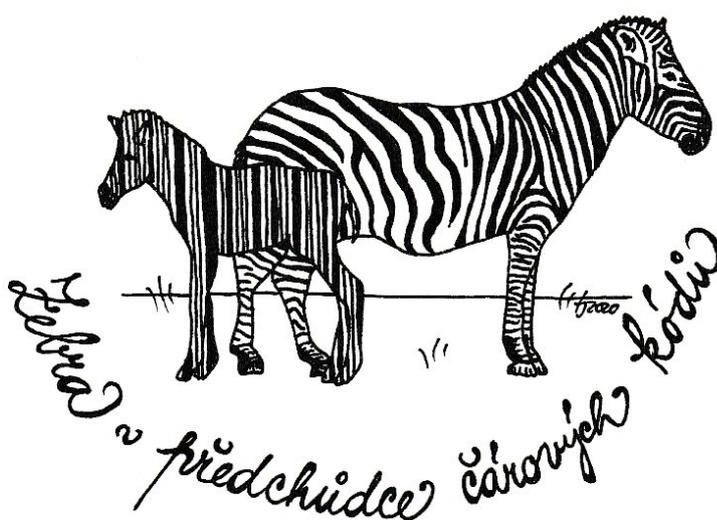
Zebry patří do stejné čeledi jako koně a osli a obývají nejrůznější oblasti Afriky. Poznáme je podle charakteristických černobílých pruhů, které jsou podobné otiskům prstů – nenajdeme totiž dvě zebry se stejným pruhováním! Čerstvě narozené zebry tak podle pruhů okamžitě poznají svou matku.

Jen co naprší

Na pláních národního parku Serengeti v Tanzánii se v květnu po období deštů na 300 000 zebber společně vydá na dlouhou cestu. Jdou s deštěm na sever, protože tam, kde je voda, bude i pastva. Celá pouť trvá 12 měsíců a opakuje se každý rok. Zebry během ní urazí 1 600 km a na trase opíší proti směru hodinových ručiček obrovský kruh.

Jak na to?

Když slunce začne vysušovat travnatý porost savany a vyschnou i řeky a studánky, zvířatům nezbyvá nic jiného než se přesunout na čerstvé pastviny. Na své pouti se orientují podle zvuků bouří. Zebry tvoří jen zlomek milionů býložravců, kteří každoročně migrují za potravou. Společnost jim dělají gazely, antilopy a pakoně a na cestě spolu všichni dobře vycházejí. Jeden z nejnebezpečnějších okamžiků všechna stáda čeká, když překračují řeky Grumeti a Mara. V nich totiž žijí krokodýli a těší se na svačinu...

SLON AFRICKÝ

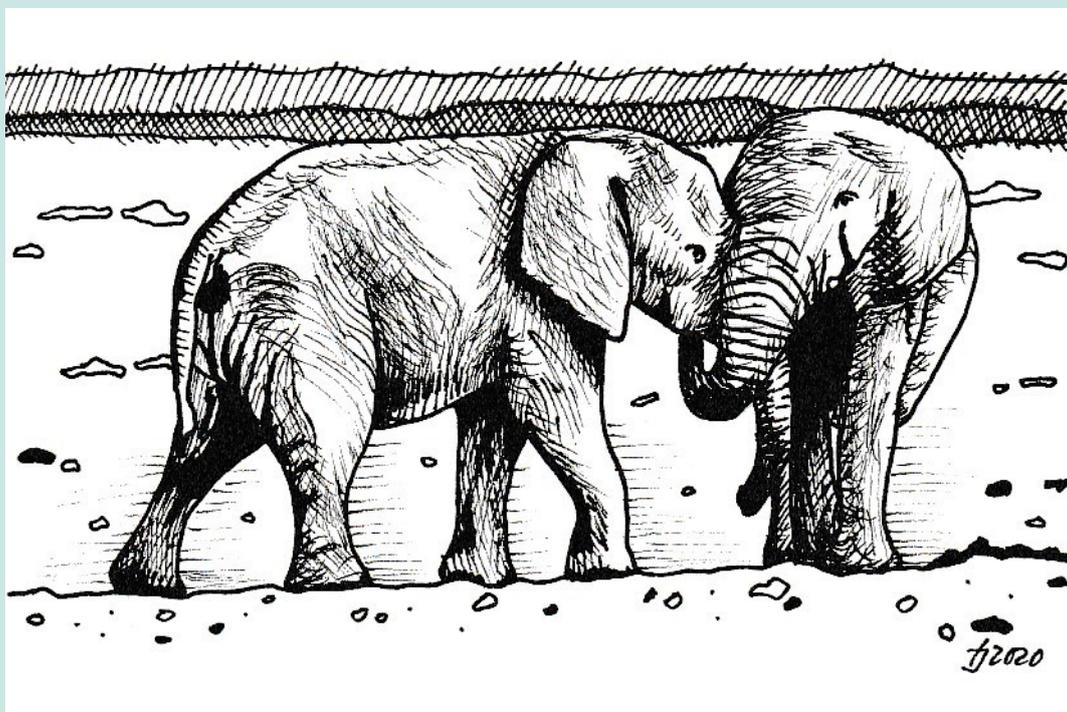
Slon africký je největší žijící suchozemský tvor a patří mezi hrstku živočišných druhů, které se na naší planetě proháněly už v pravěku (spolu s nosorožci, zubry nebo buvoly). Jeho domovem je subsaharská Afrika, známá svou pestrou krajinou plnou listnatých lesů i vyprahlých pouští, ale nejčastěji bychom ho našli v savanách.

Hnán žízni

Pro slona afrického je život jedna dlouhá cesta po kontinentu. Kvůli ohromnému množství potravy, které spořádá, a potřebě vody se téměř nikdy nezastaví.

Jak na to?

Pohybují se ve stádech, která se vyznačují silnými rodinnými vazbami. V jejich čele stojí matriarcha (vůdčí samice) s letitými zkušenostmi, která je pro úspěch cesty nepostradatelná. Matriarcha představuje paměť svého rodu a střeží vnitřní „mapu“. Ví tedy, kde hledat vodu, podle ročního období i potravu, zdroje minerálů, ale i kde číhá nebezpečí. Sloni se dorozumívají nízkofrekvenčními vlnami, které se přenášejí i zemí. Dokážou je zachytit nervovými čidly v chodidlech, což jim umožňuje vycítit bouře až na vzdálenost 250 km. Díky tomu se mohou směle vydat za deštěm, a tedy i čerstvou pastvou.

VLAŠTOVKA

Vlašťovka obecná je drobný ptáček, jehož horní polovina těla je tak černá, že vydává modravý odlesk. Má hnědé hrdlo, bílé břicho a velmi dlouhý vidlicově vykrojený ocas. Jde o jednoho z nám nejnámějších ptáků vůbec, protože žije v blízkosti lidí. Tvoří také součást naší kultury – ohlašuje příchod jara.

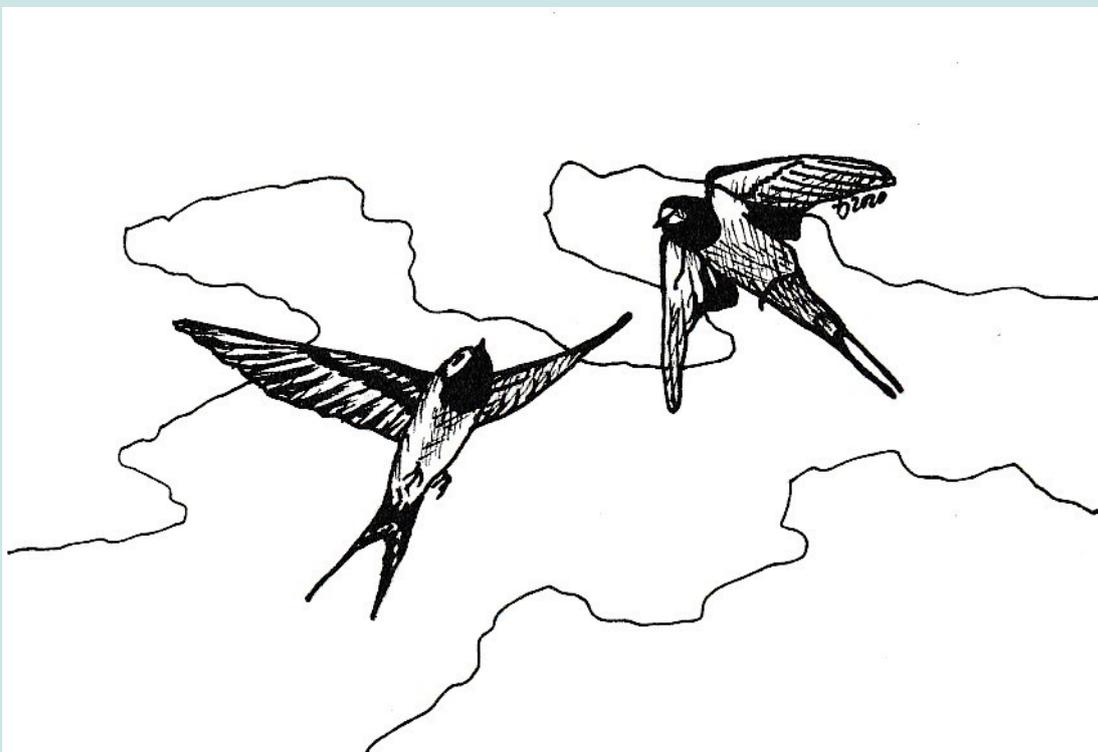
Poslové jara

Vlašťovky jsou denní tvorové, kteří táhnou v obřích hejnech. Neodlétají jen proto, aby se vyhnuly zimě. Hlavním důvodem je nedostatek potravy, protože se živí výhradně létavým hmyzem, který přes zimu není k mání.

Jak na to?

Během migrace rády létají otevřeným prostorem, aby se vyhnuly překážkám, v blízkosti vody nebo nad okraji horských hřebenů. Pohybují se rychle a obratně. Živí se hmyzem, který chytají v letu nízko nad zemí, a když dostanou žízeň, dokážou se napít přímo za letu, aniž by se musely zastavit. Stačí jen proletět nad vodní hladinou. Vlašťovky se orientují podle slunce, hvězd a výrazných orientačních bodů v krajině, jako jsou pobřeží, ostrovy, řeky, jezera a hory.

T. Qim a J. A. Blasco: Zvířecí cestovatelé. Jak se cestuje v přírodě

Brazilská kuchyně

Brazílie je rozlehlá země, typické pokrmy se tedy v různých oblastech liší. Hlavními surovinami jejich národní kuchyně je rýže, černé fazole a bezlepková manioková mouka – vyrábí se ze škrobovitého kořene jihoamerického keře manioku. Právě rýže, fazole, manioková mouka a dušené

maso tvoří základ národního jídla *feijoada*. V oblasti Amazonie velmi chutně upravují všechny možné druhy ryb, včetně piraní. Jiné populární jídlo afrického původu se jmenuje *caruru* – vařená zelenina s garnáty a mořskou rybou. V Brazílii se používá hlavně palmový olej a některá jídla se servírují na banánových listech.

PAO de queijo (čti pau di kejšu)

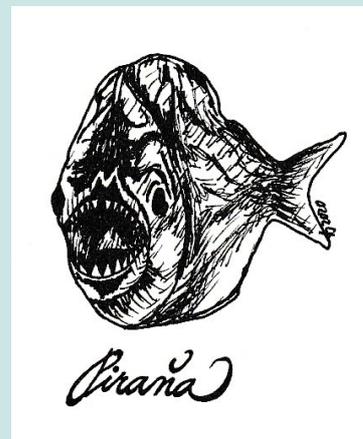
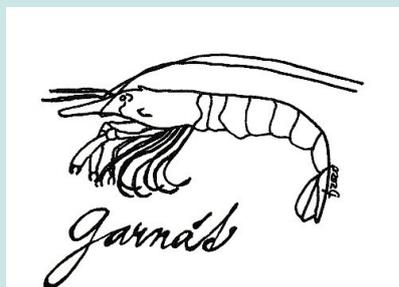
Sýrové bochánky jsou nejpobulárnější jihoamerickou pochoutkou všech dob a jsou součástí každodenního jídla všech obyvatel Brazílie. Patří k ní stejně jako fotbal nebo karneval. Prodávají se v luxusních restauracích, v pouličních stáncích i ve vlaku.

Suroviny:

250 g maniokové mouky
(prodává se v biopotravinách,
ale můžeš použít i mouku ku-
kuřičnou)
150 ml mléka
50 ml slunečnicového oleje
2 vejce
100 g čedaru
1 lžička soli a špetka pepře

Nádobíčko:

velká mísa
elektrický šlehač nebo vařečka
struhadlo
odměrka na tekutiny
pečicí papír a plech na pečení

1. Sýr nastrouhej na struhadle s velkými oky, mléko ohřej, aby bylo vlažné, a vlij do něj olej. Teplou tekutinou ihned zalij mouku v míse a umíchej těsto. Do těsta přidej sůl a pepř, vejce a nakonec strouhaný sýr. Těsto nech nejméně půl hodiny uležet.

2. Troubu předehřej na 180 °C, na plech rozlož pečicí papír. Horkovzdušnou nastav na 160 °C a plynovou na stupeň 2.

Těsto nabírej malou lžičkou a prsty z něj tvaruj kuličky, velké jako míček na ping-pong. Z tohoto množství jich bude asi 25. Rozlož je na pečicí papír, dál od sebe, protože se jejich objem zdvojnásobí.

3. Peč je 8–10 minut, až se na kuličkách objeví zlaté skvrnky. PAO musí být na povrchu křupavé a uvnitř vláčné. Nejlepší jsou ještě teplé, kdy při každém zakousnutí ucítíš roztavený sýr.

Ruská kuchyně - něco sladkého

Kartošky

Kartoška znamená v ruštině bramboru a jako malé brambůrky mají vypadat i tyto báječné a na výrobu jednoduché cukrovinky. Můžeš je udělat na Vánoce nebo na narozeninové párty.

Suroviny:

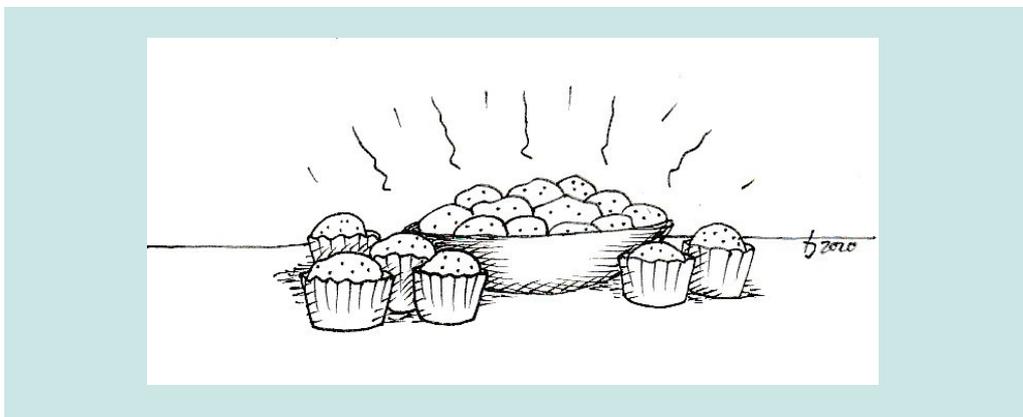
Na 70 kartošek
čtvrt kila čokoládových sušenek
100 g loupaných vlašských ořechů
1 pol. lžice kakaa
půl konzervy slazeného mléka Salko
125 g másla

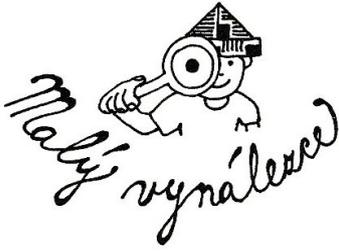
Nádobičko:

mixér
velká a malá mísa
otvírák na konzervy
vařečka
papírové košíčky, mísa

1. Máslo vyndej z chladničky asi půl hodiny před začátkem vaření. Sušenky a jádra vlašských ořechů rozmixuj a nasypej do velké mísy. Asi 4 pol. lžice sypké směsi odsypej na talíř a uschovej na obalování kartošek.
2. Salko se změkklým máslem ušlehej na hladký krém a přidej ho spolu s kakaem do sypké hmoty.
3. Vařečkou spoj všechny suroviny na tuhou hmotu a dej na hodinu do chladničky.
4. Malou lžičkou pak nabírej kousky těsta, rukou vytvaruj kartošky (měly by vypadat jako nepovedené kuličky) a každou obal v sypké směsi. Pokládej je rovnou na talíř nebo do papírových košíčků a na několik hodin je dej do chladničky.

Helena Rytířová: Světová kuchařka pro kluky a holky podle čarodějky Borůfky

Cestující semínka

Cestující semínka – po hladině

Pokus první:

Potřebuješ: průhlednou hlubokou nádobu (může být i sklenice), láhev hodně šumivé limonády, hrst sušených rozinek

Návod: 1. krok – naplň nádobu limonádou
2. krok – ponoř rozinky do limonády. Co se stane? Udrží se na hladině? Potopí se? Pokračuj několik minut v pozorování... Páni!

Která rostlina se tak chová: Některá semínka se mohou vznášet na hladině, protože jsou složena z látky, která zadržuje a přenáší vzduch. Proto se jim říká VZDUCHONOSNÉ. Tak je tomu u semínka OLŠE. Jedná se o strom, který zakoření na březích a sladkovodních tocích. Její semínka jsou opatřena malými vzduchovými kapsami, které je drží na hladině. Semínko zakoření ve chvíli, kdy najde měkkou zemi a vhodné přírodní podmínky.

Cestující semínka – výstřel tryskovou raketou

Pokus druhý:

Potřebuješ: nafukovací balónek – semínko z plastelíny o velikosti hrášku

Návod: 1. krok – vezmi si balónek a dej do něho semínko z plastelíny
2. krok – nafoukni balónek a prsty dobře uzavři vršek. Drž ho. A pak – raz dva tři – rozevři prsty a nech letět balónek... PRYČ!

Na mnoha místech v Čechách i na Moravě se ve vlhkých lesích a podél bystřin vyskytuje rostlina, které se říká NETÝKAVKA. Říká se jí také „netýkavá tráva“, protože nesnese, když se jí někdo dotkne. Když to uděláš, okamžitě vystřelí svá semínka několik metrů daleko. Má malé špičaté nazeleňalé plody. Pokud se ti podaří najít tuto rostlinku, vezmi opatrně jeden dobře zralý plod mezi prsty. Snaž se ho oddělit od stonku. Ucítíš, jak se plod bude hýbat a budeš mít pokušení otevřít ruku a odhodit ho. Co se stalo? Plod „netýkavky“ se při sebemenším tlaku oddělí od stonku a zároveň semínka odletí několik metrů daleko. Tlakem prstů jsi porušil rovnováhu mezi tlakovými silami, proto se plod „rozprsknul“ a vystřelil daleko svá semínka.

Marta Lucci – Riccardo Foglietta: Příběh semínka. Roztomilý příběh s úkoly pro děti

Z činnosti knihovny

Od pátku 13. 3. 2020 až do odvolání je Šmidingerova knihovna Strakonice z nařízení vlády v souvislosti s pandemií koronaviru uzavřena pro veřejnost.

V novém roce 2020 začal již 4. ročník naší úspěšné čtenářské soutěže LOVCI PEREL, kterou snad ani nemusíme představovat. Pouze pro úplné nováčky: sbírají se knihy – perly. Za každou přečtenou knihu jedna perlička a musíme se pochlubit, že v minulých ročnících byli naši lovci velice úspěšní a jejich úlovky byly kolosální.

I tradiční Mikulášská nadílka se moc povedla. Zaznamenali jsme jen několik plačících strašpytílků, ale i oni se nakonec čertovi a Mikulášovi neohroženě postavili čelem a řekli svou básničku.

Velkému zájmu se těší i naše setkávání v rámci projektu BOOKSTART. Děti i maminky si zvykly na roztomilé říkanky a různé dětské hry, bývá tu moc příjemná atmosféra, kdy si maminky mohou spolu vzájemně popovídat, děti se seznamují s dalšími dětmi a mohou si užít krásné dopoledne. Od letošního roku chystáme novinku, jen pro rodiče, a to besedy s odborníky na různá témata, která by je mohla zajímat v rámci výchovy dětí. Například dětský lékař, logoped, psycholog...

Těšíme se, až se budeme moci s vámi zase setkávat v knihovně i na různých našich akcích.

Držte se, to dáme!

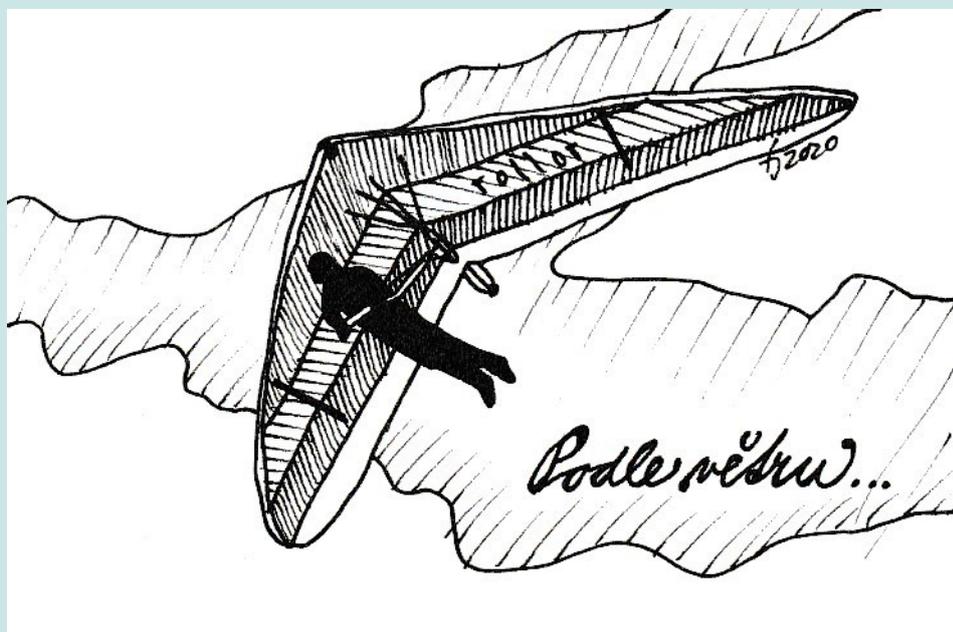
Test

Naplánujte sobě i své rodině prázdniny... Až se aktuální situace vyřeší, plány se vám budou hodit...

Podle čeho byste zvolili, kam se pojedete?

- a) K čemu nějaké plány? Pojedeme, kam nás vítr zanes!
- b) Záleží na tom, kam se bude chtít ostatním.
- c) Navštívila bych všechny cestovní kanceláře ve městě a pečlivě prostudovala jejich nabídky.
- d) Muselo by to být něco ultra moderního a velmi luxusního.

Požádali byste někoho o pomoc?

- a) Nevěděla bych, koho požádat.
- b) Ne, ale řídila bych se podle toho, co říkají zkušení cestovatelé.
- c) V žádném případě, já žádnou pomoc nepotřebuju!
- d) Ano, šla bych k těm nejlepším odborníkům na cestovní ruch.

Co byste si zabalili do kufru?

- a) Kufr? Jaký kufr?
- b) Jedny venkovní a jedny domácí šaty na každé tři dny.
- c) Všechno, co mám na seznamu.
- d) Nic. Nejlepší bude, když si všechno koupím až na místě. Aspoň se při tom pobavím.

Jak byste na dovolenou jeli?

- a) Na tom nezáleží, všechny dopravní prostředky jsou fajn.
- b) Tak, aby bylo zajištěno, že budeme mít příjemnou cestu.
- c) Ať pojedeme čímkoli, musíme se držet předem stanoveného harmonogramu.
- d) Plavili bychom se na jachtě.

Až se vrátíte, co byste rádi slyšeli od svých rodičů?

- a) Že našli klíče od domu.
- b) I když všechno nebylo úplně ideální, stejně jsme si to pěkně užili.
- c) Tomu říkáme pořádně naplánovaná dovolená.
- d) Nezapomenutelná dovolená! Úžasné! Báječné!

Naplánovali jste si přesný prázdninový rozpočet?

- a) Ne.
- b) Ano, ale pouze rámcově.
- c) Plánovali jsme ho naněkolikrát.
- d) Ano, do posledního detailu.

Co budete dělat, až dorazíte na místo?

- a) Nemám tušení, rozhodneme se, až tam budeme.
- b) Nenaplánovali jsme každý krok, jenom pár společných výletů.
- c) Vypracovali jsme podrobný plán naší zábavné dovolené a hodláme ho dodržet.
- d) Pro každého z nás jsme sjednali osobní sekretářku, která nám pomůže naplánovat naši dovolenou.

Tak jak to dopadlo?

Nejčastěji odpovědi A: Čertovo kvítko

Vzbudíte se a venku lije jako z konve. Nasednete do auta a dostanete se do zácpy, v níž uvíznete na 15 hodin. Pozdě v noci dorazíte bůhvíkam a rozhodnete se, že tam přenocujete. Po dlouhém úporném hledání konečně najdete volný pokoj v hotelu. Zatímco se ve spánku vzpamatováváte z hrůzy předešlého dne, někdo vám ukradne auto. Jediný způsob, jak pokračovat v cestě, je stopování.

Výsledek: Po tak stresující dovolené jsou vaši rodiče tak rádi, že se ve zdraví dostali domů, že vás za tu zkaženou dovolenou úplně zapomenou potrestat.

Nejčastěji odpovědi B: Všehochuť

Není to špatné... Sem tam se sice vyskytl nějaký problém, ale s tím jste si vždycky dokázali hravě poradit. Vy i vaše rodina jste si odpočinuli a dovolenou si užili. Dali jste si záležet na tom, aby se všichni cítili dobře, a přitom jste se nijak zvlášť nevnucovali. Jste dobří organizátoři.

Výsledek: pěkná dovolená, dobrá práce.

Nejčastěji odpovědi C: Naprostá kontrola

Všechno šlo jako na drátkách podle vašich plánů, nepotkala vás žádná překvapení, ale... Tátu nena-dchnul kurz líčení a máma si stále stěžovala, že jí bolí nohy, a malý bráška v jednom kuse brečel. A to si představte, kolik času jste tomu věnovali, jak jste se snažili myslet na všechno, nic neponechat náhodě...

Výsledek: Na příští léto si rodiče zarezervují cely v místním vězení, aby si opravdu odpočinuli – snad budou mít hlídači víc pochopení než vy.

Nejčastěji odpovědi D: Šik... a šok!

Bezkonkurenční! Celá rodina byla přímo nadšená tím, jak jste naplánovali dovolenou: stodvacetihvězdičkový hotel, non-stop zábava, nakupování v nejmodernějších obchodech, ať jste se ocitli kdekoli. Samozřejmě jste měli skvělé počasí. Nemůže být pochyb – ať děláte, co děláte, je to vždycky ve velkém stylu.

Výsledek: Protože jste přečerпали účet v bance, vašim rodičům nezbylo než začít prodávat rodinný majetek, aby mohli zaplatit rodinnou dovolenou, kterou jste naplánovali... Účty se jen hrnou – na tuhle dovolenou máma s tátou určitě hned tak nezapomenou!

Zábavné okénko

Musím jít do cestovní kanceláře, abych si mohl naplánovat dovolenou?

No, můžeš to zkusit i na trhu se zeleninou a ovocem, teda pokud ti nevadí, že se vydáš na výpravu lodí s banány...

Rádi posloucháme v autě hudbu, ale máme rozbité rádio. Co dělat?

Vzít si do kufru orchestr.

Co číst ve vlaku, abychom rychleji usnuli?

Instrukce, jak vyklopit lůžko ve spacím voze.

Bojím se letadla...

Proč? Vždyť nekouše...

Miluju přírodu, ale komáři mě dohánějí k šílenství.

Přemluv je, aby si taky udělali prázdniny.

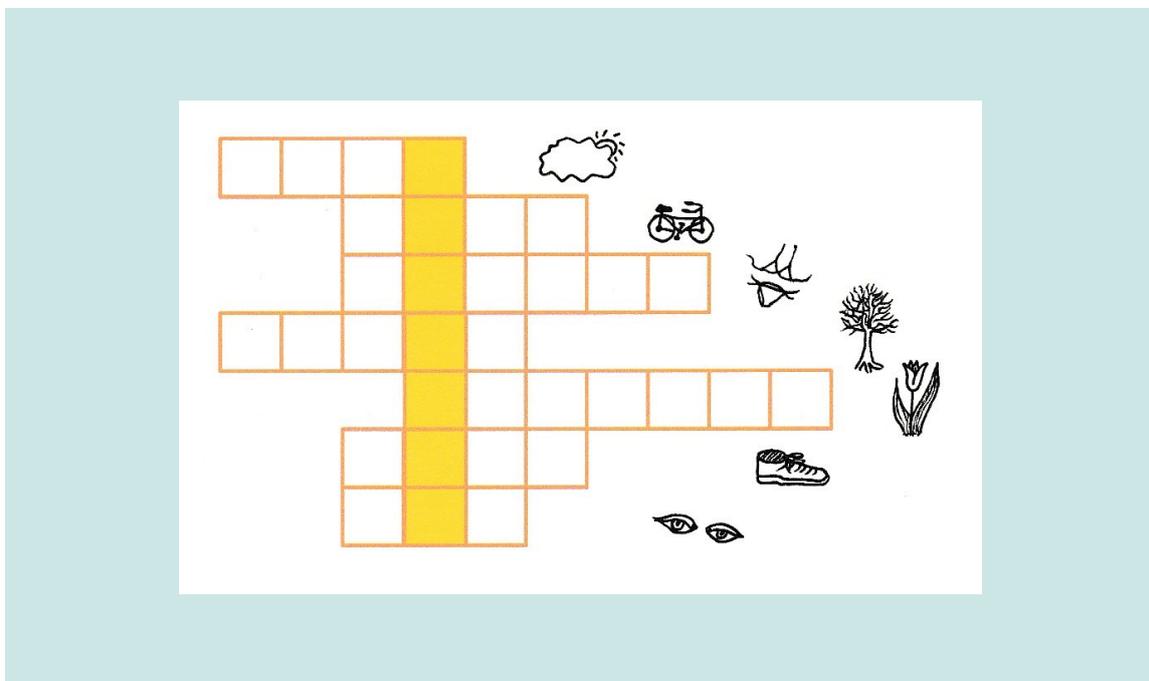
Jak poznáte, že je někdo dobrodružný cestovatel?

Když je obličejem nalepený na okýnku auta, autobusu, vlaku nebo letadla – ale zvenku.

Rádi chodíme na pláž, ale míváme mořskou nemoc.

Zkuste poušť Saharu – samá pláž a žádné moře!

Hádky a luštění

Udělá to 7 kroků a klap, co je to?

... Pavouk s dřevěnou nohou.

Víte, jaký je rozdíl mezi zajícem běžícím a zajícem letícím?

... Ten letící má na zádech orla.

Víte, proč jsou zebry pruhované?

... Protože nemají rády puntíky.

Víte, proč ryby nemluví?

... Aby se jich námořníci neptali na cestu.

Víte, proč ptáci ráno zpívají?

... Protože nemusí do školy!

Stojíš v Praze na Karlově mostě a díváš se na Labe, nebo do Labe?

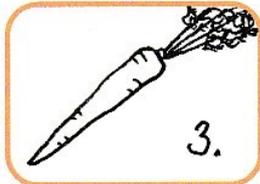
... Na Vltavu.

Z knihy Vtipy pro děti 4

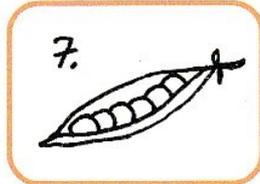

English cool, not at school

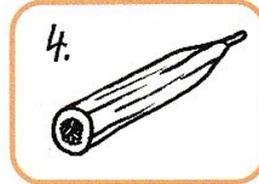
carrot

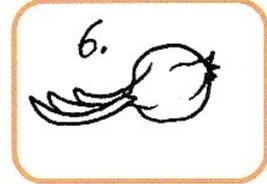
peas

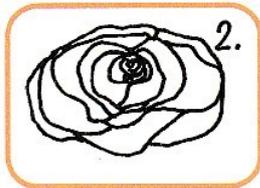
cucumber

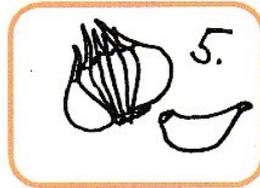
onion

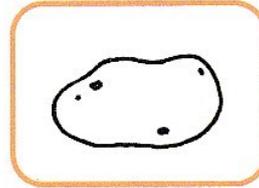
lettuce

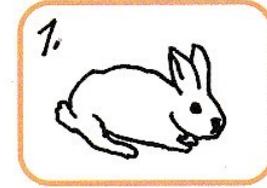
garlic

potato

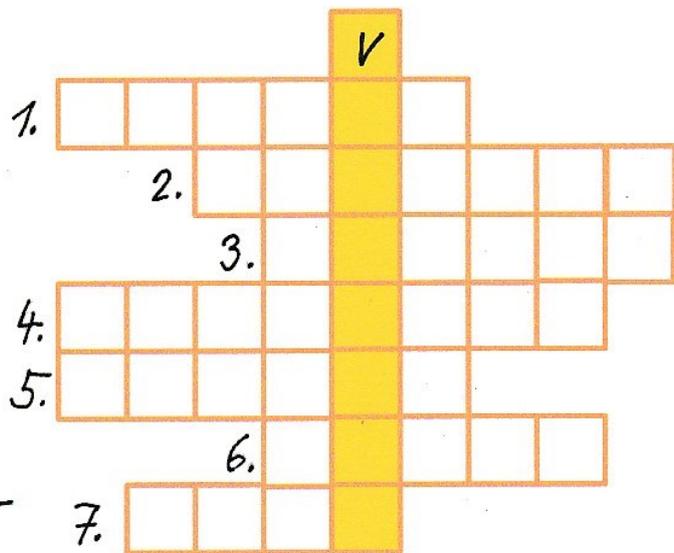
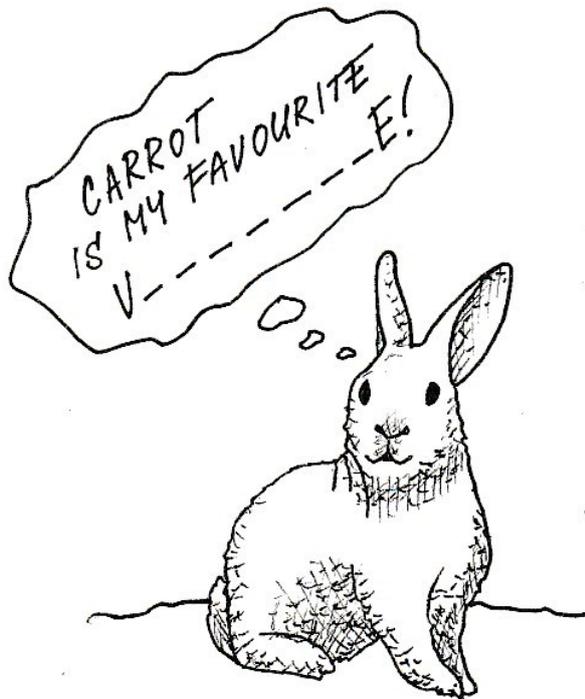
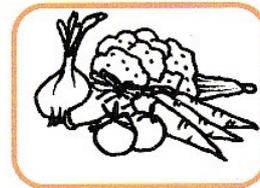
rabbit

favourite

vegetable

Pexeso - hra stará přes padesát let

Přílohou tohoto čísla je pohádkové Pexeso. Kdo by neměl rád Pexeso? Dobře se u něj baví děti i dospělí, a protože v něm často vyhrávají i ti nejmenší, mají do hledání obrázkových dvojic o to větší chuť. A tak se tahle hra udržela spoustu let a jistě ji čeká ještě dlouhá budoucnost. V různých vydavatelstvích vycházejí karty se všemi možnými náměty. Navíc lze něco na způsob Pexesa hrát i s kartami mariášovými, případně žolíkovými, s kvartety a podobně.

Pexeso vymyslel výtvarník Zdeněk Princ (1934-2019) a nazval je podle televizní hry Jaroslava Dietla „**Pekelně se soustřed**“, která mu posloužila jako inspirace. Poprvé tuto hru (tehdy s obrázky malíře Františka Sodomy) vydalo v roce 1965 nakladatelství Pressfoto, a to v nákladu 10 000 kusů. Ty se okamžitě prodaly a zájem o další byl obrovský. Bylo to i tím, že námětem byly zpočátku motivy ze slavných filmů o indiánském náčelníku Vinnetuovi. Později nastaly ale v Pressfotu změny ve vedení, byla zpochybněna původní smlouva a autorovi bylo soudem uloženo vrátit peníze, které do té doby za svůj nápad získal. Později už pan Princ vzpomínal na tyto neveselé události smířně a byl rád, že se hra tak líbí. Neprotestoval ani proti tomu, že při vzniku nových karet se obvykle nepřihlíží k jeho podílu na autorství. A že takových sad vznikla spousta, to dokládají výsledky sběratelských snah. Rekord v nich drží pravděpodobně pan Pavel Hanzel, který jich vlastní už skoro 6 000.

Zdeněk Princ dal podobu a název takovému Pexesu, jaké se nyní hraje – že by ale byl prvním člověkem, kterého princip obracení karet a hledání dvojic napadl, to se říci nedá. Už v 9. století se v Japonsku na císařském dvoře takto hrálo se škeblemi. Ty byly svrchu jedna jako druhá, zatímco na vnitřních stranách měly namalované obrázky. Používalo se 360 párů a tehdejší název byl Kai-Awase. Škeble byly často zdobeny drahokamy nebo zlatem a sloužily i jako vzácný dárek nebo jako rodinný poklad děděný z generace na generaci. Hra je ve své domovině oblíbená dodnes. Zdroje informací k článku: <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/pexeso-oblibena-hra-s-koreny-v-cesku-ale-take-sberatelsky-artikl-40280693>, <https://blog.abchistory.cz/cl281-zdenek-princ--vymyslel-jsem-pexeso.htm> a <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pexeso>, Pexesa k volnému stažení na internetu <http://www.pexeso.net/nejstahovanejsi.aspx>.

Alena Hrdličková

Literární okénko

Píše se rok 1901...

... a jeden z mladých, nadějných Američanů právě vkládá do obálky dopis pro přítele: „... Líčíš pohnutý život, romantická dobrodružství a věci, které rozhodují o lidském životě a smrti, věci směšné i dojemné, ale proboha, člověče, takhle se o nich psát nedá! Nevykládej čtenáři filozofii tuláctví. Tu musí vyjádřit tvé postavy svými činy, svým jednáním a mluvením! Studuj Stevensona a Kiplinga a uvidíš, jak dovedou vyloučit sebe a vytvořit lidi živé, kteří dýchají, jak dovedou čtenáře uchvátit, že ti se pak do noci neodtrhnou od jejich knih.... Nevypravuj – maluj, kresli, komponuj! Tvoř!...“ No ano, je přece doba velkých činů a ideálů a náš mladík je dokáže naplňovat už teď, v pětadvaceti. Houževnatě studuje a zacvičuje se, od dětství je vášnivým čtenářem a teď už i tvůrcem prózy i veršů, k jeho nejmilejším místům patří veřejná knihovna.

Irving Stone o něm v roce 1947 v knize „Námořník na koni“ prozradí, že neponechal neopravenou ani jednu větu ve svém rukopise, která mu nezněla hladce a krásně. „... Když se mu zdálo, že začíná být na svou práci příliš domýšlivý, vyhrabal nějakou knížku starých povídek a hned byl jako beránek! (Citováno v překladu Jarmily Fastrové)...“

To vše se mu vrátí. Za svůj krátký život (1876 – 1916) zpracuje až neuvěřitelné množství námětů a bude tak zasvěceným vypravěčem, jak se to kdy povedlo jen málokomu.

V roce 1901 se nakladatelé o příspěvky neznámého spisovatele ještě pořád nijak neperou, ale to jej neodrazuje. Zároveň se vrhl do manželského života a chtěl by mít nadaného syna, pokračovatele (narodí se ale „jen“ dcera), moderní, emancipovanou družku (a má „jen“ mírnou, vyrovnanou ženu, skromnou a nenápadnou), prostorný dům na krásném místě, otevřený pro veřejnost (to se částečně splní, ale s tak velkými potížemi, jako by v tom mělo být spíš prokletí než radost)... Hledá způsob, jak změnit celou společnost, je přesvědčeným socialistou, ale i individualistou, zahrává si dokonce s představou o nadřazenosti severské rasy, brzy bude ve spojení s mnohými velikány své doby... bude rozkrývat příčiny nejrůznějších společenských jevů (včetně alkoholismu, který se nakonec stane osudným i jemu samotnému)... Od roku 1901 uplyne už jen velmi krátká doba a jeho povídky i romány obletí doslova celý svět.

Není pro něj těžké sáhnout do paměti a vyhmátnout v pravou chvíli ten pravý, silný příběh. Nebo si jej vymyslet. Má přece za sebou dětství s milovaným otčím a výstřední matkou, zničitelská dřina v oaklandské konzervárně i volnost tuláckého života, jednotvárnost i nebezpečná dobrodružství... Může psát stejně upřímně a živě o strážci zákona i o zločinci, o starci i mladíkovi, o člověku i o zvířeti...

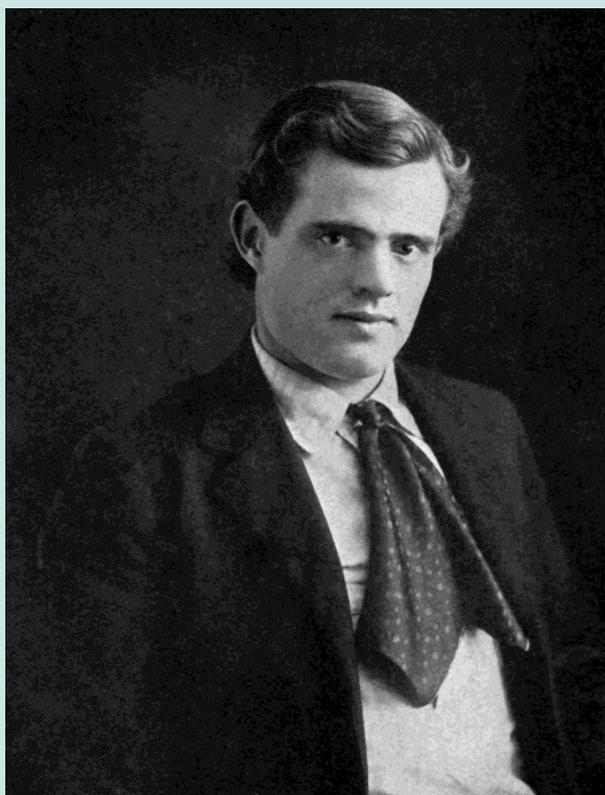
„... Sám si tím byl vinen. Byl neopatrný. Opustil jeskyni a běžel se dolů k říčce napít. Snad si ničeho nevšiml, byl ještě rozespálý... A snad jeho neopatrnost zavinilo i to, že tak dobře znal cestu k tůni. Šel po ní již mnohokrát a nikdy se mu na ní nic nepříhodilo. Minul vyvrácenou borovici a vběhl mezi stromy. (Citováno v překladu Vladimíra Svobody)...“

Kdo to běžel lesem? Lovec? Nebo voják... psanec... indiánský zvěd... nebo třeba jelen? Nebo vlk? Máte-li dobrou paměť, vybaví se vám i hrdina děje i pokračování, protože jste ten příběh pravděpodobně už někdy četli.

Nebo jste aspoň viděli film. Nebo máte tu knížku teprve „v pořadí“ a jednou pro ni sáhnete. Bude po ruce, protože ji skoro určitě máte doma, a jestli ne vy, pak vaši rodiče nebo prarodiče. Na hřbetě má nápis:

Jack London: „Bílý tesák“.

Alena Hrdličková

Zdroj fotografie: [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org)

Tip na výlet - Milevsko

Když zaslechnu Milevsko, naskočí mi v hlavě „masopustní průvod“. Mám to takhle již několik let a ještě jsem se tam nevypravila, a přitom je Milevsko skoro za humny (50 km, autem cca 46 minut). Masopust již sice byl, ale jistě je mnoho k zhlédnutí i mimo hlavní průvod. Letos masopustní průvod proběhl 22. února. Vstupné na něj bylo 299 Kč a kromě placky, kterou jste prokazovali řádnou platbu, jste měli volný vstup i do Muzea milevských maškar a poukázku na odběr 1 kg zabičkových specialit. Milevský masopustní průvod je znám po celé republice jednak proto, že masopustní průvody bývají obvykle záležitostí vesnic, ale také proto, že je největší. V roce 2016 šlo v průvodu 1 248 masek a byl oficiálně zapsán do České knihy rekordů. Od roku 2017 jsou milevské maškary zapsány na Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR. Hosty bývají maškary ze Studic, které jsou zapsány v UNESCO. Muzeum milevských maškar je otevřeno celoročně. Kromě prohlídky se můžete vyřádit v dílničce, kde si za mírný příspěvek můžete vyrobit vlastní masku, vybarvit omalovánky, ale také vyzkoušet spoustu masek, ve kterých se můžete vyfotit.

<http://muzeummilevskychemaskar.cz/#>

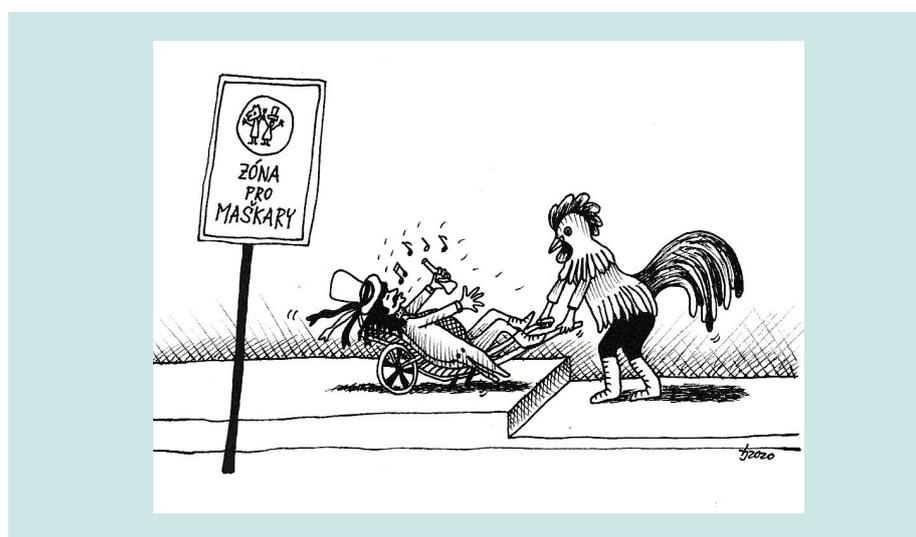
Milevsko se zapojilo do tradiční turistické akce Pochod Praha-Prčice. Letošní ročník možná proběhne 16. května. Pěší trasy 31 km (přes Nadějkov) a 40 km (přes Petrovice). Start od Domu kultury od 7:00 do 10:00 hod. Cyklotrasa 66 km má v Prčici jen kontrolní bod a cíl je do 17:00 hod. u DK v Milevsku. Možná vás tato aktivita zaujme více než maškary. Proč ne? Informace o dalších turistických aktivitách naleznete na <http://www.milevsko-mesto.cz/stazeni-souboru/12563/kalendar-1-kct-2020.pdf>.

Pro milovníky historie Milevsko nabízí Milevský klášter bratří premonstrátů. Je to nejstarší a největší klášter jižních Čech. Nabízí dva prohlídkové okruhy. Součástí komplexu je bazilika Navštívení Panny Marie a kostel sv. Jiljí. <http://www.klastermilevsko.cz/>

Zážitkový park Zeměráj se nachází 10,9 km od Milevska cca 15 minut autem a určitě stojí za to. Můžete se sem vypravit s rodinou nebo třeba se třídou v rámci školního výletu. Naleznete zde přírodní archeopark o rozloze více jak 9 hektarů, 1 km dlouhou stezku naboso, velké dřevěné bludiště, herní vesničku, lukostřelnici, interaktivní hernu. Je zde k dispozici více jak 100 her, množství hlavolamů apod. Určitě se zde nebudete nudit. V létě zde o sobotách probíhají různé akce. Zeměráj se stal členem EXARC – prestižní světové asociace archeologických muzeí v přírodě, založené v roce 2003 v dánském Lejre. EXARC je sdružení profesionálů působících v archeologických muzeích v přírodě, zabývajících se experimentální a veřejnou archeologií, dobovými technologiemi, rekonstrukcemi staveb i života v časech minulých a jejich interpretací pro veřejnost. Nechybí ani hospůdka se stylovou nabídkou jídel a nápojů v usedlosti s roubeným domem z roku 1640.

<https://www.zemeraj.cz/>

Markéta Knížková

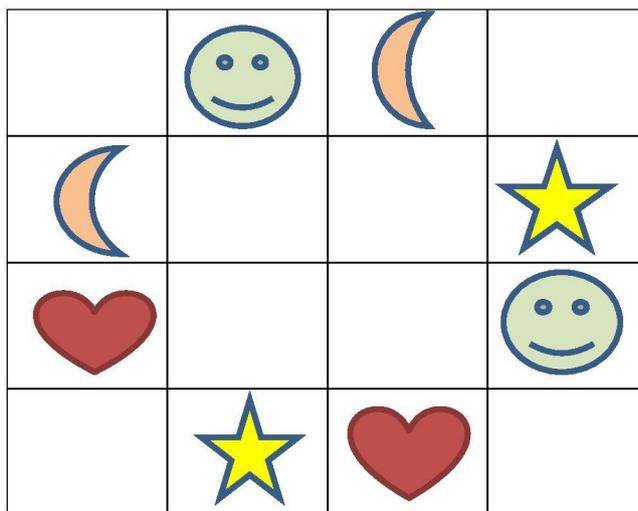
Obsah

Kamarád vás vítá	2
Anketa	3
Vybráno z knihovního fondu	9
Kuchařské okénko	12
Malý vynálezce	14
Z činnosti knihovny	15
Test	16
Zábavné okénko	18
English cool, not at school	20
Literární okénko	22
Tip na výlet	24
Příloha	Pexeso

Luštěnka na způsob sudoku

V každém řádku i sloupci musí být každý symbol pouze jednou.

KAMARÁD

Časopis pro děti a jejich rodiče

Číslo 62

Vydává oddělení pro děti Šmidingerovy knihovny Strakonice

Březen 2020

ZDARMA

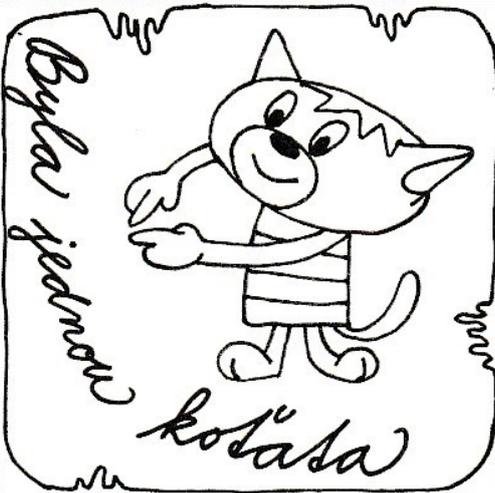
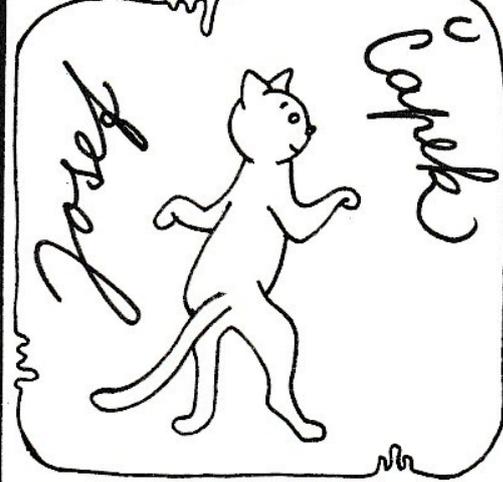
Sestavily: Blanka Auterská, Marcela Rejková, Alena Hrdličková, Markéta Knížková

Ilustrace a grafika: Ivana Jonová

PEXESO – příloha časopisu KAMARÁD č. 62, Šmidingerova knihovna Strakonice, oddělení pro děti, časopis pro děti i jejich rodiče

Vytvořili jsme pro vás pexeso s pohádkovými motivy, které si sami můžete vybarvit. Úkolem je přiřazovat k sobě dvojice, které k sobě patří: autor a název knihy. Ne vždy je autor totožný s ilustrátorem, a tak se nabízí ještě úkol další – dohledejte jméno ilustrátora dané knihy. To už ale nenajdete v našem pexesu, pomoc najdete v daných knihách nebo na internetu. Přejeme vám hodně zábavy!

(Vytvořila Ivana Jonová)

 <p>Ljuba Štěplová</p>	 <p>Byla jednovous kočárka</p>
 <p>Andrzej Sekora</p>	 <p>Ferda Mareš</p>
 <p>Josef Cihák</p>	 <p>Spivčan a pejskovi a kočice</p>
 <p>Mareš Miloš</p>	 <p>Mach Sešková</p>